

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (ECONOMICS)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025
THIRD SEMESTER

Subject: Rural Economics (ECOMJC-303)

Date: 05/12/2025

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Explain the nature and scope of Rural Economics in the context of India's economic development.
2. Discuss the interdisciplinary approach of Rural Economics and its relevance in policy-making.
3. Define rural development and explain its nature, scope, and determinants.
4. Explain the nature, types, and magnitude of rural resources in India.
5. Explain the need and importance of rural finance in the Indian economy.
6. Discuss the major problems and risks in rural finance in India.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Discuss the importance of a rural road network in economic development.
2. Evaluate the current position and problems of rural housing in India.
3. Analyze the role and functions of NABARD in rural economic development.
4. Evaluate the impact of globalization on rural occupations and income distribution.
5. Evaluate the role of modern technology in accelerating rural economic development.
6. Suggest policy measures for comprehensive rural infrastructure improvement in India.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. भारतीय आर्थिक विकासाच्या संदर्भात ग्रामीण अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
२. ग्रामीण अर्थशास्त्राच्या बहुविषयक दृष्टिकोनाचे स्पष्टीकरण करा आणि धोरणनिर्मितीतील त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
३. ग्रामीण विकासाची व्याख्या करा आणि त्याचे स्वरूप, व्याप्ती आणि निर्धारक स्पष्ट करा.
४. भारतातील ग्रामीण संसाधनांचे स्वरूप, प्रकार आणि प्रमाण स्पष्ट करा.
५. भारतीय अर्थव्यवस्थेत ग्रामीण वित्ताचे गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
६. भारतातील ग्रामीण वित्त क्षेत्रातील प्रमुख समस्या आणि जोखीम स्पष्ट करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. ग्रामीण रस्ते जाळ्याचे आर्थिक विकासातील महत्त्व चर्चा करा.
२. भारतातील ग्रामीण गृहनिर्माणाची सद्यस्थिती आणि समस्या मूल्यांकित करा.
३. ग्रामीण आर्थिक विकासात नाबार्डची भूमिका आणि कार्य विश्लेषित करा.
४. ग्रामीण व्यवसाय आणि उत्पन्न वितरणावर जागतिकीकरणाचा परिणाम मूल्यांकित करा.
५. ग्रामीण आर्थिक विकास वेगवान करण्यामध्ये आधुनिक तंत्रज्ञानाची भूमिका मूल्यांकित करा.
६. भारतातील ग्रामीण पायाभूत सुविधांच्या सर्वांगीण सुधारासाठी धोरणात्मक उपाय सुचवा.